



LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av tre byggnader i Eksjö

Linderson, Hans

2002

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2002). *Dendrokronologisk analys av tre byggnader i Eksjö*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2002:21). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

**Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2002:21
Hans Linderson**

DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV TRE BYGGNADER I EKSJÖ.

Uppdragsgivare: (Märk: Gamla Stan Eksjö)Länsstyrelsen, Bo Ejdefors, 551 86 Jönköping.

Stad: Eksjö Prov nr: F1-F7 (Kv. Färgaren 3)

V1-V9 (Kv. Vaxblekaren 2), tre grupper: V1-3, V4-6, V7-9

G1-G2 (Kv. Garvaren 5)

Antal prover: 18 varav 4 är borrprov övriga sågskivor.

Dendrokronologiskt objekt: Provtagning (Lennart Grandelius) av tre byggnader i samband med renovering.

Färgaren 3

Huvuddelen av byggnaden från Färgaren 3 är byggt av virke som är fällt vinterhalvåret 1693/94. Allt daterat virke som saknar eller har otydlig vankant, utom stockarna från prov F1 och F2 har sannolikt samma fällningsår.

*Prov F1 och F2 kommer från virke som med säkerhet är avverkat betydligt tidigare. F1 är avverkat 1624 eller några år senare. Detta prov dateras bäst med referenser från Uppland. Prov F2 dateras bäst med en lokal kronologi från "kv. Kassamannen 3" (75265-269 ej 268).

**Yttersta årsringen i prov F6 är från 1561 här saknas emellertid splint, virket är således starkt bearbetat (bilat). Fällningsåret 1600 eller senare skall ses som ett äldsta möjliga år. Det kan mycket väl vara fällt vintern 1693/94. Detta prov dateras bäst med referenser från Södermanland.

Övrigt virke från Färgaren 3 dateras bäst med småländska referenser som härrör norr om Eksjö.

Resultat:

CATRAS Dendro nr:	Prov nr:	Trädslag	Antal radie/år	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering (fällningstid) V(vinterhalvåret) E=(efter eller lika med)	Trädets egenålder uppskattn
75729	F1	Tall	1/228	Sp78, W?	E=1624*	250-270
75730	F2	Tall	1/145	Sp=61 ej W	E=1605*	150-170
75731	F3	Tall	2/131	Sp=60, W	V.1693/94	140-160
75732	F4	Tall	2/131	Sp= 64, ej W	E=1690	140-160
75733	F5	Tall	2/130	Sp=57, W	V 1693/94	130-150
75734	F6	Tall	2/102	Ej Sp	E=1600**	150-190
75735	F7	Tall	3/118	Sp=48, W	Sommaren (juli) 1693	120-140

Vaxblekaren 3.

Nästan allt virke som provtagits från Vaxblekaren 3 är fällt **vinterhalvåret 1706/07**.

Emellertid finns det några undantag, prov V9 är fält vinterhalvåret 1705/06. Prov V7 är avverkat efter 1646 sannolikt före slutet av 1600-talet och utgör sålunda ett återanvänt virke.

För två prov har inte exakt fällningsår kunnat bestämmas*. Detta på grund av att de råkat ut för extrem stress från **1671** till deras död som skett 1687 eller något år senare (V1) respektive 1700 eller något år senare (V6). Detta har också hänt stocken ur vilken prov V9 har tagits, denna har emellertid överlevt till avverkningen vinterhalvåret 1706/07. Det är rimligt att även träden, representerande i prov V1 och V6, togs ned då.

Stockarna som här har angivits som prov V2 och V4 är tagna ur samma träd.

Det virke som utgör en dendrokronologisk enhet och är sannolikt tagna ur samma bestånd är: V1, V2, V4, V5, V6, V8 och V9. Dessa dateras bäst med referenser norr om Eksjö t. ex. Göberga gård i Tranås, materialet från Färgaren 3 ger de högsta korrelationerna inom staden Eksjö.

Trädens egenålder uppgår till nära 300 år i flera fall och utgör virke av allra bästa kvalitet.

CATRAS Dendro nr:	Prov nr:	Trädslag	Antal radie/år	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering (fällningstid) V(vinterhalvåret) E=(efter eller lika med)	Trädets egenålder uppskattn
75736	V1	Tall	2/220	Sp=71, B	E=1687 *	230-250
75737	V2	Tall	3/273	Sp=67, B	V 1706/07	280-300
75738	V3	Tall	3/90	Spca55, W	V 1706/07	90-110
75739	V4	Tall	3/254	Sp=64, W	V 1706/07	260-280
75740	V5	Tall	2/212	Sp=82, W	V 1706/07	220-240
75741	V6	Tall	4/264	Sp=112, ej W	E=1700*	280-300
75742	V7	Tall	2/146	Sp=51, ej W	E=1647	160-180
75743	V8	Tall	2/78	Sp=45, W	V 1706/07	80-100
75744	V9	Tall	2/167	Sp=82, W	V 1705/06	170-190

Garvaren 5

Borrproven tagna i byggnaden på Garvaren 5 dateras enligt tabellen nedan och dateras bäst med småländska referenser norr om Eksjö. Yttersta delen i prov G2 är så trasigt att en helt säker rekonstruktion av provet inte kunde göras, därav de två dateringarna.

CATRAS Dendro nr:	Prov nr:	Trädslag	Antal radie/år	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering (fällningstid) V(vinterhalvåret) E=(efter eller lika med)	Trädets egenålder uppskattn
75745	G1	Tall	1/186	Sp=72, W	V 1670/71	210-230
75746	G2	Tall	1/217	Sp=71-72, W	V 1647/48 el. 1648/49	250-270

Hans Linderson.